

DEBRECZEN

POLITIKAI NAPILAP.

A DEBRECENI ES HAJDUMEGYEI FÜGGETLENSÉGI PART HIVATALOS KÖZLÖNYE.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Melyben: Félévre 6 kor. Negyedévre 3 kor. — ill.
Hátsók: Félévre 9 kor. Negyedévre 4 kor. 50 fill.

Fő szerkesztő:

Dr. Varga Lajos

Felelős szerkesztő:

Békásy Jenő.

Egyes szám ára 4 fillér.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Debrecen, Piac-utca 9. Telefon 412

Barázdák.

A Wekerle-kabinet ellenségei gomba módon kezdenek szaporodni. A sok letört alak, darabont kreatura és politikai csöcselék, a kik lelkük és meggyőződésük áruba boesátásából tengették elvtelen és áruló életüket, azt tartják, hogy a koalíció miniszteriuma hosszabban uralkodik, mintsem azt esendes megadással és félrevonulással ki lehetne bőjtölni.

Ennélfogva részben titkos, részben nyílt szervezkedés indult meg a haladók, a letört szabadelvűek, a darabont kreaturák és a nemzetközi szocialisták között arra nézve, hogy a kormánynak erős ellenzékét, jobban mondva, ellenséget szervezzenek a parlamenten kívül.

Az országgyűlés tudvalevőleg október 10 én nyílik meg. A darabontok és a politikai csöcselék addig az erkölcsi rongyosok között híveket akar toborzani, a kikkel majd tüntetni lehet a kormány ellen.

Egy néhány tengődő ujság már régen erőlködik azért, hogy a koalíciós kormányt lejárassa. Különösen pedig azt szeretnék, hogy reakciós szinben tüntessék fel a nemzet előtt. Most pedig a vidéken is szervezkednek. Ellenzéki és hazafias jelszavak alatt, mindenféle tücsköt bogarat programba szövögetnek. Igérik a nagy és nemzetboldogító küzdelmet, csak hogy valami uton-módon magok közé csalogathassanak valakit.

A program istentelenül radikális és a nyomorgató munkások millióira hivatkozik és érettek akar küzdeni. Hát nem is annyira érettek, mint keservesen szerzett filléreikért, mert jól tudják már, hogy a népboldogító rendszeren csak addig boldogítják a népet, a míg az nekik áldoz és az ők feneketlen gyomrakat töltik.

Nincs boszantóbb, mint amikor valakinek az ellensége egyben gonosz és ostoba. A budapesti haladóparti (vagyis nemzetgyűlöli) sajtó napokig rikácsolt, hogy a nemzet vezetői Bécs zsoldjába szegődnek, mert Kossuth, Justh, Polónyi titkos tanácsosi méltóságot kapnak és letesszik a valóságos belső titkos tanácsosi esküt, mely titkos esküben — eladják Magyarországot.

Hát nem égbekiáltó gonoszság ez?

Most pedig esufondáranan üdvözlők: nemrég hahaha! nem kapták meg a v. b. t. t. kitüntetést, a király „kirugta” (igy írják!) őket, kipofozta (igy írják!) őket, azt mondta: nem ad ily nagy kitüntetést komédiásoknak.

Hát nem hihetetlen ostobaság ez? Igy dolgoznak a nemzet ellenségei, akik egyben gonoszok is, ostobák is!

A kormány ellehot készülve arra, hogy októberre a „zurnálok”, melyek vérét és életét kívánják, megfogják szaporodni és obscurus legények kezelik a pennát, mint valami nyaktillót. Ennek a nemzetnek fejlődése, erősödése és a hazafias érzelmek izmosodása már is szemet szurt halálos ellenségünknek az osztráknak. Csak természetes, hogy mindent elkövetnek haladásunk ellen.

A koalíciós kormány is nagy szálla Bécs szemében. Ennélfogva rombolni kell annak is a tekintélyét. Azért készülnek vidéken is nagy politikai és szocialis kérdések jelszava alatt haladóparti lézengők ellenzékbe verődni a koalíció kabinetje ellen.

Azonban a nemzetközvéleménye eléggé kialakult ahhoz, hogy vakon a sötétbe ugorni nem fog. Látni akarjuk a zászló vivőket. Ismerni akarjuk a vezéreket! Kik azok a kiket semberbe állítanak Wekerlével, Kossuthal, Apponyival, Andrássyval? Vajh! kik ők és merre van hazájuk?

A nemzeti kormánynak is van ellenzéke. Még pedig szörnyen harapós. De az a baj, hogy nincs mibe és kibe beleharapnia. Ez az ellenzék ugyanis harminc éven át mindig kormányparti csatlós volt és mindig rogyásig jóllakott. Tehát volt mit harapnia bőven. Igy most a régi szokáshoz híven megint harapni szeretne. De a koncokat elvesztette.

Igazán borzasztó lehet a harapós ellenzékre nézve, hogy csak a teli hold felé szállhatnak szellemhangjai.

Kossuth Ferenc beszédei.

Rendkívül érdekes könyv került ma a könyvpiacra. Kossuth Ferenc harminc parlamenti beszédét tartalmazza. De ezen kívül Hentaller Lajos megírta e könyvben Kossuth Ferenc életrajzát, még pedig valóban jeles történetírói alapossággal és olyan részletek közlésével, melyek eddigelé egészen ismeretlenek voltak. Szinte plasztikus formában domborodik ki e könyvben Kossuth Ferencnek ugy politikai, mint egyéni alakja azokkal a nagyszerű vonásokkal, melyek e nagy férfit jellemzik.

Az életrajz megismerteti Kossuth

Ferencet gyermekkorától kezdve egész pályafutásán keresztül a mostani időig, mikor már mint államférfi az aktiv alkotások terére léphetett. A harminc parlamenti beszéd pedig Kossuth Ferenc politikai törekvéseit és ugyszólván minden politikai individualitását tükrözi vissza.

Hogy miért éppen harminc beszédet tartalmaz ez a kötet és miért éppen ezt a harminc beszédet, azt megmagyarázza Szatmári Mór, aki e beszédeket kiválogatta és sajtó alá rendezte. Elmondja ezt Szatmári abban az előszóban, melyet a beszédekhez irt s amelyet lapunk más helyén közlünk.

A Kossuth Ferencről szóló a Kossuth Ferenc beszédeit tartalmazó kötet megjelenése határozottan politikai esemény. Politikai esemény nemcsak Kossuth egyéniségénél fogva, hanem a könyv tartalmaért s azért, mert Kossuth Ferenc beszédei ugyszólván mind ma is aktuálisak.

Azok a törekvések, melyek Kossuth beszédeiből hangzanak, mind egytől-egyig ott vannak, ott élnek a nemzet közszellemében, mert a függetlenségi politikát juttatják kifejezésre és ez a politika sohasem volt 1867 óta aktuálisabb, mint éppen most napjainkban, mikor ugyszólván az egész nemzet magáévá tette ugyan ezt a politikát, de érvényesítésének utjában még óriási akadályok állanak.

Olvasván Kossuth Ferencnek ezt a harminc parlamenti beszédet, elvonulnak előttünk mindazok a nagy események, melyek lejátszódtak hazánk történetében azóta, hogy Kossuth Ferenc haza jött és átvette a függetlenségi párt vezetését. Ez alatt ment keresztül nemzetünk közszelleme az óriási átalakuláson, s a függetlenségi eszme azóta hódította meg az országot ugy, hogy a függetlenségi pár lett parlamenti majoritássá. Hogy a nemzet közszellemének ebben az átalakításában Kossuth Ferencnek oroszlanrésze van, az kétségtelen. Mikor haza jött talán maga sem hitte, hogy meg fog tudni birkózni a rá váró óriási feladattal. Kossuth nemcsak megóvta a Kossuth kultuszt, hanem még nagyobbra fokozta. Igaz, hogy ehhez az események is hozzájárultak, de Kossuth Ferenc az ő roppant tevő-

legszebben tiszti

Hrabécsi Antal

gőzerőre berendezett ruhafestő és tiszító intézete

Debrecen, Széchenyi u. 42.

—235—x16

Csipke függönyöket

kenykedésével, államférfiúi és egyéni karakterének tökéletes tisztaságával és úgy parlamenti működésével, mint az egész országra kiterjedő fáradhatatlan politikai agitációjával, egyre nagyobb népszerűséget szerzett a Kossuth-névnek is, a függetlenségi politikának is.

Aki elolvassa beszédeit, megérti, hogy Kossuth mivel imponált ellenfeleinek is. Nagy tudásával, államférfiúi higgadságával, igazán mintaszerű parlamenti modorával és egyre jobban nyilvánuló vezéri rátermettségével.

A nemzet ismeri ugyan Kossuth Ferenc egész politikai multját, ismeri törekvéseit, mégis nagyon jó, hogy beszédeinek legalább egy része könyvben megjelent. A képviselőházi naplókhoz nem fér mindenki hozzá, vagy ha hozzá fér is nehéz dolog azoknak tanulmányozása. Így együtt ez a harminc beszéd rendkívül érdekes és tanulságos olvasmány. Hiszen alig van a magyar közéletet érintő és érdeklő kérdés, melyre vonatkozóan az olvasó meg nem találja Kossuth Ferenc eszméit és törekvéseit. Ezekből a beszédekből mesésen sokat lehet tanulni, mert Kossuth Ferenc mesésen nagy és széleskörű tudást helyezett el beszédeiben.

Elmondhatjuk: itt az irás, olvassatok! Ez igazán a magyar nemzet bibliája! Minden magyar ember lelkében ott él, lobog az a főszege és szent óhaj, hogy Kossuth Ferenc politikája minden irányban, az állami élet minden terén s a nemzeti közszellem fejlődési processzusában valóra váljék. És minden magyar ember lelkében ott lobog az az imádságos vágy, hogy Kossuth Ferenc, a nemzet igazi vezére, elérhesse az ő eszméinek teljes diadalát, azt az időt, mikor a 67-es alkotmány romjain fölépülhet az új és boldog Magyarország. Mert Kossuth Ferenc beszédeiből, minden gondolatából az a nagy igazság sugárzik ki, hogy a magyar nemzet csak akkor lehet erős,

nagy és boldog, ha kivivhatja teljes és tökéletes állami önállóságát és függetlenségét.

Achim András jelölése. A Pol. Ért. jelenti: Achim L. Andrást, Békéscsaba volt országgyűlési képviselőjét, akinek mandátumát a Curia megsemmisített, tegnap újra jelölték. Achim András a távirati értesítésre a következő választ küldötte: „A jelölésedet köszönettel elfogadom. Engem töledek csak a halál választhat el. Senkinek föl ne üljetek, tartsatok össze.” — Ugy látszik ebből, hogy Achim dacolni akar a Curia ítéletével, mert hiszen ismeretes, hogy az ítélet szerint Achim egy éven belül meg nem választható. Tehát ha megválasztanák is, mandátumát már az igazolási eljárásnál semmisnek nyilvánítanák. Nagy kérdés különben, hogy a bírói ítélettel szemben a választási elnök elfogadná-e Achim jelölését?

Magyar kaszárnyák.

A közös hadsereg egyenruhájának legjellemzőbb ékessége a sárgafekete paszománt. Ezért a sárgafekete paszomántért, meg a hozzátartozó német vezényszóért folyt a legutóbbi évek politikai életében a legelkeseredettebb küzdelem. Mi magyarok sehogys tudni a sárgafekete színt közös színek, a német vezényszót közös beszédnek elfogadni. A legfelsőbb hadvezetőség azonban hejthatatlan ridegséggel utasított vissza a hatalmi nebutáncok ellen intézett mindennemű támadást. Kész volt az országot a legsötétebb abszolutizmusba is belekergetni, nem riadt vissza semmi megrázkódtatástól, de a német vezényszót nem hagyta mindhalálig.

E küzdelem tanulságaként leszűrhetjük a meggyőződést, hogy elvi csatározással a magyarság nem vívhatja ki a közös hadsereg magyar véradóból fenntartott részének megmagyarosítását. A szuronyok esélyének pedig örülni volna kitenni a nemzeti létet, de nem is szükséges. A sikernek egy másik útja is nyitva áll a nemzet előtt: a gazdasági úton elérhető tulsúlyraemelkedés a monarchiában. Ha anyagi erőforrásaink meg növekedésével, gazdasági téren nemcsak versenyképesek leszünk Ausztriával, hanem meg is tudjuk verni, ami Magyarországnak természeti kincsekben kínálkozó nagyobb gazdagsága mellett, az önálló vámterület életbeléptetése után, előbb-utóbb föltétlenül be-

következik: akkor a magyar hadsereg érett gyümölcsként önmagától hull a nemzet ölébe.

Addig az eszmény eszmény marad. A közös hadsereg laktanyakapui feketesárga színben hirdetik a hadsereg egységét s a kapuk felett a kétféjű sas és a „K. u. k. Infanterie Kaserne“ felirat ékezkedik magyar területen is. Ámbátor ez utóbbi téren dicsekedhetünk már némi vívmánnyal. A folyó év nyarán ülésező delegációk határozata folytán a magyar felirat is létjogosultságot nyert a német mellett. Csekély vívmány, inkább csak egy kis legyezgetése a nemzeti hiúságnak, de mégis vívmány, mert akinek a hiúságát tiszteljük, annak a rokonszenvére szükségünk van. Ennyiben vívmány a magyar felirat. Nem jelent életbevágó fordulatot, mégis diadalnak tekinthető, mert úgy kellett kiküzdeni.

A delegáció e határozatának szellemében járt el a kassai VI. hadtestparancsnokság, amidőn megkereste a kassai városi tanácsot, hogy a közös hadseregbeli kaszárnyák nomlokzatán elhelyezendő magyar szövegű feliratok iránt intézkedjék. A külsőségekben való magyarosítás tehát Kassán megkezdődött és csak az a különös, hogy a kezdeményezés a katonai parancsnokságtól indult ki, holott természetszerűleg a polgári hatóságnak kellett volna a magyar feliratok elhelyezését megsürgetni.

A kassai kezdeményezés nyomán mihamar egész Magyarországon megjelennek a magyar feliratok. Bizony szokatlanul fog festeni a fekete sárga kapuk fölött a magyar szöveg. De legalább a kaszárnya külső falán lesz meg a dualizmus, eddig kívülről sem volt meg. Belül persze tovább is az egységes német szellem járja. Amde minden várostrom a külső bástyák meghódításával kezdődik. Egy lépés és a nemzeti szellem belül kerül; de ez a lépést csak gazdasági téren, csak az önálló vámterület kapcsán meginduló anyagi fellendülés útján tehetjük meg. Ez a lépés sok türelmet és még több komoly nemzeti munkát követel.

Debrecen város hatósága hihetőleg nem fogja bevárni, hogy külön riadót fujjon a katonai parancsnokság és haldéktalanul megteszi a kezdeményező lépéseket, hogy a Pavillon kaszárnya fölé a cs. és kir. gyalogsági laktanya, a Vilmos huszár kaszárnya kapujára pedig a cs. és kir. lovassági laktanya felirat mielőbb odakerüljön.

A másik.

Irta: Mohácsi Jenő.

A lány kigunyolta. Legforróbb szerelmi vallomásra azzal felelt, hogy elhagyta. Konkoly Demeter bosszút lihegett. Néha még egy-egy kísérletet tett, hogy visszatérjen előbbi gondolatai nyugalmas körébe, de már nem birt magával. Néha perzselő vérhullámok öntötték el az arcát, nem is tudta, hogy mi okból. Egyszerre mintha millió tü szurkálta volna, pedig csak éppen az ő szégyenére gondolt. Bosszút, bosszút, akármilyen árávalót. Halottan szeretne volna látni azt a leányt, avagy megtörve, meggyalázva. Nyomorultan, szegényen, mint az utzáli koldust, avagy gazdagon, de mindenkitől megvetve. Tán ő maga ölje meg? Ez lenne a leggyászibb, legbiztosabb, ez elszítené ki legjobban bosszuvágyát. Milyen közvetlen és kéjes érzés azt a puha nyakat fojtogatni és azt a hullámszó testet tiporni.

De Konkoly Demeter undorodva lezárta magáról az ősember vágyait. Bosszút forralt de méltóat magához és az ő századához. Mosolygó fátumot, mely akkor él, mikor boldogságot áraszt; mérgező csókot és megsemmisítő ölelést. Milyen esodálatos és veszélytelen: az ember megnyom egy gombot és a villamos bataria valahol egy embert öl. A gyilkos én vagyok és mégsem én.

Demeternek volt egy barátja, szép fiú és ellentállhatatlan. Lányos és mosolygós. Kettőjük barátsága még csak gyermekkorát

élte. Vonzódta egymáshoz, mert szivhattak egymástól. Demeter kedvességet és szelidséget, a barátja térfias vadtságot.

— Imre, én téled baráti szolgálatot akarok. Neked nem árt, de engem megszabadíthatsz rossz óráim árnyékától.

— Kérlek, szívesen, ha tehetséggemben áll.

— Azt hiszem, igen.

És Demeter elbeszélte Imrének az ő nagy szerelmét, mely oly hirtelen csapott át gyűlöletet gyűlöletébe. Szívét és a leány szívét két asolhárfa-hoz hasonlította, melyeken a szél esodálatos harmóniákat játszik. Beszélte lelkesedve édes percekéről, melyeknek csak később érezzük ízét és napokról, félve türelmetlenséggel meg vágygyl. De hogy lobogott minden szavában a gyűlölete, mikor a váratlan visszautasításról beszélt.

— Imre, én azon a dacos lányon meg akarom magam bosszulni. Szeretném megtörve tudni, nagy gyalázatban. Most figyelj ide. Mi három napig együtt maradtunk és fejlesztjük a mi barátságunkat. Ami lelkünk közt szál fonódjék szál után, legyen a mi lelkünk két ikertestvér. Én benned akarok élni és te bennem fogsz szeretni és gyűlölni. A te szép, leányos tested az enyém lesz és te én vad-ságommal dicsekedhetsz. Aztán jön a bosszú. Te megkönyékezed azt a leányt. Megkönyékezed hízalgséssel, de megkönyékezed erőszakkal. És benned fogok élni és én fogom az a leányt megajteni. Akarod?

— Akarom.

Csodálatos három napja volt ezután a

két barátak. Először nagyszerű könyveket olvastak, melyekben a köznapiság erős relytélyekkel volt körülbástyázva. Ahogy vakon járunk az életben és föl nem ismerjük a mi testvéreinket. Holott testvérek ők mind, akiket az érzések szívárványszíneiben látunk: a hatalmasok és az elnyomottak, az agok és gyermekek. Mind az emberek. Holott testvérek ők mind, amelyeket esodálattal és borzalommal nézünk, a lég madarai és a föld csuszó-mászói, az erdő büszke fái és a rét parazstruhás virágai. Rokonaink a csillagok a messzi világűrben. És minden titkok titka ez, a bölcsök kövénel rejtélyesebb és mégis világosabb, mint a nap, hogy én vagyok te és te vagy én.

Ezek voltak az első két nap lelki gyakorlatai. Ki nem mozdultak a szobából és igyekeztek egymáshoz közeledni, amennyire csak lehetséges. Harmadnap föltárták egymásnak a lelki világukat. Demeter óvatos volt és csak azt fogadta el a könyvek tanításából, ami megfelel az ő egyéniségének. Én vagyok te és te vagy én. Akit én szeretek, azt te is szeresd akit én gyűlölök, az a te ellened. A többi világ egységességéhez semmi közünk. Mi ketten a magunk világa vagyunk.

A három nnp után elváltak. Nem látták egymást egy hétig. Akkor megjött Imre, csillogó szemmel:

— Megismerkedtem veled.

Demeter föllélegzett. A legnehezebben

arad. A
etesárga
ségét s a
u. k. In-
magyar
en dicse-
A folyó
zata foly-
got nyert
inkább
hiúság-
k a hiu-
ére szük-
magyar
atof, mé-
y kellett

szellemé-
ancnok-
városi ta-
i kaszá-
gyar szö-
külsősé-
sán meg-
y a kez-
ágtól in-
g a pol-
gyar fel-

omán mi-
ellenek a
l fog fes-
magyar
első falán
lőről sem
egységes
on város-
val kezdő
ilem belül
ági téren,
meginduló
reg. Ez a
moly nem-

előleg nem
t fujjon a
dékitalanul
ket, hogy
kir. gya-
kaszánya
assági lak-

könyveket
sóság erős
a. Ahogy
nem ismer-
stvérek ók
yszineiben
mottak, az
aberek. Ho-
osodolat-
g madarai
büszke fái
okonaink a
Es minden
l rejtélye-
nap, hogy

lelki gya-
szobából és
amennyire
árták egy-
ter óvatos
könyvek ta-
éniségének.
kit én sze-
gyűlölök, az
égességéhez
unk világa

k. Nem lát-
megjött Imre,

nehezebben

IRODALOM.

Kossuth Ferenc beszédei.

Az utolsó tíz év politikai története új korszakot nyitott a magyar parlamenti pártok életében. Új igazságok szellője hatolt be köz életünk réseibe s eddig szunyadó erőket ébresztett létre, melyek az államjogi kérdések nagy problémáit szociális és kulturális faktora bontva, kivetkőztették eddigi dogmaszerű jellegükből, s a nemzeti életfolyamat közvetlenségével szorosabb érintkezésbe hozták. Állami önállóságunk eszméje hova tovább mindinkább megszűnik üres rutinier k jel szava lenni, hogy azzá legyen, a mivé lennie kell: a mindennapi szürke és megfeszített munka, az erők nemes vetélkedése simbolu mává. A nemzet érzelmi- és ösztönvilága nem az a talaj többé, a melyből a pártok agitációja könnyű tápiálkozást meríthet. Reális érdekek, a nemzeti társadalmak tünetei kutatójának nyugodt és elfogulatlan ítéletével mérlegelve, várják és követelik kielégítetésüket. Lassanként egy új politikai iskola van keletkezésben nálunk is, a mely a tények komoly vizsgálata alapján alapul, mely a százados formák lassu szétmállása s a változó viszonyok forgása közt is állami szervezkedésünk történeti vezéreszméit összhangzatba igyekszik hozni a fejlődés örök törvényeivel.

Ebben az átalakulásban az érdem orosz- lánrásze illeti meg azt a férfit, a kinek országgyűlési beszédeiből egy vaskos kötetre mentő vesz most az olvasó. Kossuth Ferenc nemcsak a szabadságharc nagy nemzedékének, hanem abban is a legnagyobb szű löttje, a ki a függetlenségi törekvések emlőin növekedve, egyuttal az első, a ki évszázados küzdelmeinket, történeti vágyainkat egy tökéletes európai gondolkodó szemüvegen át nézi. Mint egy magányos fátylóból, ugy sugárzik belőle a magyarság szent hagyománya, övé minden ize, minden gondolata, s lelkének minden dobbanását az a nagy misszió tölti be, melyre már születése s neveltetése elhívta. És ha voltak is ez eszmének nemes harcossai, ékes szavu apostolai már előtte, az bizonyos, hogy csakis általa nyert bekapcsolást a függetlenségi program az európai kultúreszmék áramlatába, az ő neve és tekintélye révén emelkedett ki a nemzeti önfentartás ösztöne kezdetleges öntudatlanságából azzá a tényezővé, a melylyel itt bent és odakünt, az európai konstellációk bármily alakulásánál számolni kell.

Abban a harminc beszédben, mely

1895-től 1906-ig Kossuth szónoklatainak legjavát tartalmazza, nincs egyetlen egy felesleges szó, plasztikus és tömör képei mind a megvilágítandó helyzetnek, a kifejtendő kérdésnek, mely a tárgyalás szövegén áll. Nyugodt elegancia mélyen boncoló elme, a tárgy minden részletét felölelő szakértelem nyilatkozik meg ezekben, ugy, hogy bármely nyugot európai parlamentnek díszére válnának. De előttünk azonkívül még egy sajátéppeni becses birtok, hogy t. i. a függetlenségi politika egész rendszerének integrans felfogására tanítanak. Programot tartalmaznak, egységes programot, nemcsak általános körvonalaiban, hanem a kivihetőség eszközei minden részletének feltárásával. Kossuthnál megdőlt az a vad, mely a 48-as politikára a meddő negáció bélyegét szerette sütni hosszú időn át. Nem a jogfenntartás bujkáló rejtekei ezek a beszédek, hanem a küzdelem áthelyezése a pozitív jogalkotás nyit mérközö terére. Egy valódi státus-férfi gondolatai, aki előtt a kormányzás nem bürokratikus lemorzsolgatása az ügyeknek, hanem az ország népe millióinak felverteése a megélhetés harcában, a jólét és szabadság fegyvereivel.

Hogy csak egy példára mutassunk rá: az önálló vámtérület lényege már már merő szofisztikával súlyodt az ellenzéki pártok vitaközlésai anyagában. Hogy Kossuth tartalmat adott neki, s gazdasági önrendelkezésünk jogállapotából levonta azokat a következtetéseket, melyek Ausztriához való viszonyunk rendezésénél az ország érdeki szempontjából szem előtt tartandók, oly érdem, mely még ezután vár igazi méltatásra.

Mint politikust, mint mérnököt, mint költőt, képzőművészt és zeneszerzőt mutatja be a kötet Kossuth Ferencet. De csodálatos lelki megnyilatkozása e sok oldalú irányának alapja mégis egy: az ember, akit a jó és szép kultusza ragad az alkotás minden terére. Nem véletlen egészen, hogy az, aki a politikai harcok sokszor sivár s még gyakrabban köznapias vesződségekkel kövezett útjára egy örökölt nagy név után vállalt kötelezettség oly benső átérzésével lépett, mint Kossuth Ferenc, ezt az altruizmust a művészet szeretetében is kifejezésre juttassa. Mert mi egyéb a művészet kultusza, mint a legtisztább altruizmus? És ebben az értelemben a politika is művészet, mert forrása ép ugy az emberi szív, mint az örök szép alkotásainak. Kossuth Ferenc politika egyénisége művészi génusza reflexeit mutatja és így nagyon is hozzátartozik beszédeiben

m gnyilvánuló politikai jellemzéséhez költő és művészi jellemzése is.

Az olvasó érdekléssel fogja bizonyára kísérsni „Atvám halála után“, „Megválasztatásom“ stb. című cerseket, s az „Une phrase musicale“ című zenadarab sajátos rezignációja édes-bus dallamát, melyben mintha a távoli olasz ifjúkori emlékei ocsdölnének vissza forró vágyódással.

HIREK.

Kossuth-lakoma.

— Saját tudósítónktól. —

Hűvös őszi permeterző időben, midőn a fák csendes megnyugvással adják oda az első sárgult leveleket a kőszá szőlnek, szomorú napon, vig ünnepet ülünk. Valahányszor beköszönt szeptember 19 ike, hazafias lelkünk megtelik az emlékezés varázseréjével, a mely ahhoz a bölcsőhöz visz, hol a magyar nemzet megváltója született.

Ha egy nemzetnek szüksége volt nagy emberekre, kik Mózesként a szabadság földjére vezessék a népet, a magyarnak első sorban kellett, mert ezer esztendő óta, állami életünk zür zavarában vérvirágos mezőkön tévelyegtünk, s nem volt meg, nem jött felsoha az a bethlehemi csillag, a mely nekünk a békés, szabad, független állami élet felé irányt mutasson.

Ezelőtt 104 esztendővel könyörült meg az Eg rajtunk és sok siránkozásunk után talán éppen saját testéből kiszakította Kossuth Lajost, hogy nehéz időnkben segítségünkre legyen. És elmondhatjuk a történelem lezárt lapjai után, hogy az Ur jó pásztorra bizta nyáját, s most, midőn 104 esztendő nehéz napjai szállottak le az ő koporsójára, most is az agg honvédek mellé, kik még látták diósőséges küzdelmét, milliók társulnak, hogy szeptember 19 én hangosabb legyen az az imádság, a mit azért mondunk, hogy az Isten Kossuth Lajost a magyarnak adta.

A debreceni függetlenségi kör, mint minden esztendőben, tegnap is kegyelettel ünnepelte meg Kossuth Lajos születése nap-

tul van Imre, a többit majd elvégzi az ő selymes haja meg a szelid száma.

Megint eltelt egy hét, akkor újból jött Imre és fölénnyel jelentette:

— Fülíg szerelmes belém.

Demeter szive hangosan földobogott, aróát rózsás pir öntötte el. Amint a szerelmesek arcával történni szokott, amikor egy harmadiktól tudják meg véletlenül, hogy viszonyszeretik őket.

— Beszélj, beszélj, — faggata barátját . . .

És mámoros lett Imre szavaitól; élvezte lelkileg az első szerelmes pillantást, mely az álnok leány szemében fölillant és minden féltékenység távol volt tőle. De minden bosszuvágy is. Reszketett a várakozástól és arra kérte barátját, jöjjön el már harmadnap és meséljen, de jól jegyezzen meg magának minden mozzanatot.

Éjjel nyugtalanul hanykolódott és ábrándozott. Lázás jelenései voltak, mélyekben hárman ültek egymás mellett: a leány meg őt ketten barátok. De őt ketten, bár még két test voltak, nem tudtak egyik a másik nélkül mozogni; ha az egyik szólni akart, a másik is kinyitotta a száját. Fejük üvegéből volt, melyben láthatóan nyüzsögtek a gondok, szines, szerelmes gondolatok és néha egy-egy nagy, sötét, fenyegető, ez el akarta nyelni a többit. A leányt Imre ölelte, megcsókolta, de Demeter ajka égött és az ő ereiben zakatolt a vér.

Félálomban telt el neki ez a három nap.

Az ő élete kettős volt; egy szárnalmas fizikai, mely gyarló teste föntartásáról gondoskodott. Ezt egy helyhez kötötte lomhasága és tehetetlensége. De az ő lelke Imre testében bolyongott és egy erős szerelem mámorában tobzódott.

De véget ért a három nap és Imre nem győzte a beszédet. Pedig olyanokról kellett mesélnie, melyeket egész mélységükben föl nem foghat emberi szó meg értelem. Az első csók szentségéről és nyelve dadogott, de Demeter teste minden porcikájával érzett és neki is virágozott az első csók. Az első ölelésről és arca égött, de Demeter teste minden porcikájával vele égött és neki is lángolt az első ölelés.

— Tovább, tovább!

— Egyelőre nincs tovább!

— Menj és végezd el a foladatodat! De amikor elérted azt, amit férfi csak elérhet, rohanj ide és rögtön tudasd velem, a hogy megesküdtél.

Imre eltávozott és Demeter ugy érezte, hogy elrepült az ő lelkének jobbik fele. Aki él meg ég, meg csókol, meg ölel, míg ő egyhangu napokig, télenül tengődik.

Másnap azonban, mintha egy óriási betegségből ébredt volna föl. Mintha eddig hiányzott volna az öntudata és most egyszerre megint egész emberré lett, szenvedő és vágyódó. Nem érzett közösséget senkivel a világon és nagy szerelem győrtötte, de egyéni szerelem, mely az övé, egyedül az övé. Féltékenységgel győrtötte és fellázadt benne ismét az ő-

kori férfi bestiaösztöne, mely mindent csak magának akar, csak magának. És a nő, azt különösen csak magának; jajj annak, aki zsákmánya élvezésében háborgatni akarja.

Konkoly Demeterrel patakzani kezdett az izzadság, mikor arra gondolt, hogy Imre minden pillanatban magáévá teheti a lányt. Mit neki most barátság. Imrét gyűlöli legjobban, a szelidnézésűt és selyemhajut, aki beválthatja az ígétét, azt a retteneteset, melyet egy önfelédtt pillanatban Demeter csikart ki belőle.

Demeter Imre lakására rohant, botolva és nagy ugrásokban. Barátja nem volt otthon. Demeter ama bizonyos ház elé sietett, ahol a lány lakott; egy vadállat dühével becsöngetett a lakáson és egy áldozati bárány remegésével kérdezte, a nagyságos kisasszony otthon van-e. Nem volt otthon senki. Senki. Akit óvni lehetne és figyelmeztetni. Senki.

Félőrülten hazaszárguldott. A lépcsőn Imrével találkozott.

— Nos? — Többet nem tudott kiejteni. Hangja fölmondta a szolgálatot.

— Megesküdtem, hogy ez a mi titkunk. De te barátom vagy . . . megbosszultalak.

Konkoly Demeter felhördült.

— Gazember! . . . kifájtotta és egy rettenetes ökölcsepással lesujtolta Imrét, aztán félig eszméletlenül nekidőlt a falnak. Barátja villámsujtottan lebukott és a lépcsőfokról vér kezdett szivárogni, lassan, csöndesen.

ját. Lakomát rendezett a Törő-féle vendég-lakóban, melyen mintegy 150-en vettek részt.

A pecsenyénél felállott dr. Nagy Zsigmond főiskolai tanár és a Kossuth serleggel kezében, a következő nagyhatású, költői szárnyalású beszédet tartotta:

Mélyen tisztelt ünneplő társaság! Ez a nap, Kossuth Lajos születése napja a mely bennünket, Debrecen sz. kir. város független polgárait e helyen összegyűjtött, immár örökidőkre piros betűvel van beírva a magyar ság nemzeti kalandáriumába. Kossuth Lajos születése napját a magyar nemzet közérzete minden törvényeél erősebb hatállyal nemzeti ünnepé avatta. Széles e hazában minden felé, ahol honszerető szív dobog a keblekben, egytélelemmel és egy érzellemmel az ő nagy nevét emlegetik, az ő halhatatlan szellemét dicsőítik ma. Hogyan maradhatna ki az ünneplők közül e nemzeti város független polgársága, amely kezdetől óta tántoríthatatlan hittel, rendíthetetlen bizalommal ragaszkodott Kossuth apánkhoz és az ő dicső elveikhez.

Megültük e napot mi debreceniek ezeltől is, régebben is, a míg a Nagy szellem földi léte tartott. Jól esett, ha hozzám való ragaszkodásunkat kifejezhetjük, ha az ő és mi elveinkért való kitartó küzdelmünk folyamán hódolatunkat egy egy szives üzenet kapcsán előtте bemutatnunk.

De, merem mondani, ez a mi régi ünneplőnk teljes magasságra azóta emelkedett, mióta az ő földi életének fonala megszakadt s halhatatlan lelke az örökkévalóságban folytatja léteit.

Valamint a Világ Megváltóját tanítványai csak halála után értették meg igazán s csak eltávoztva után kezdték az egész világot meghódítani üdvözítőnk magasztos tanainak: szakasztott úgy történt Kossuth Lajos elveivel. Merésznék tetszik tán ez az összehasonlítás némelyek szemében esetleg profanizációnak is, de én vallásos lélekem mély meggyőződésével és az illetékes bírák ítéletétől való minden félelem nélkül merem ismételve állítani, hogy szakasztott akképpen áll a dolog Kossuth Lajos elveivel és tanításaival is.

A parácyi mustár mag, a melyet ő elvetett, terebélyes fává növekedett: az élesítő tavasz, a melyet ékezzőlásával, irataival, mindenek felett pedig nemes életével a nemzeti létünk térsztájába bele elelyített, hova tovább mind jobban-jobban áthatja a magyarság minden rétegét.

Ki merete volna közülnk csak kevés évekkel ezelőt is remélni, hogy a letűnt ezomoru korszak uralkodó áramlatai által annyiszor lekicsinyelt, kigunyolt, üldözött függetlenségi párt, a Kossuth Lajos elveinek letéteményese a képviselő választásokon kétszer egymásután arasson előbb viszonylagos országgyűlési győzelmet és hogy vezérei az országgyűlésben is tettekkel tényező részt vegyenek?

Es íme, Kossuth Lajos halála után 12 évre, születésének 105 ik évfordulóján büszke örömmel mondhatjuk, hogy a nemzet többsége a Kossuth Lajos táborában van és az ő méltó fia és szellemi hagyatékának örököse nekünk pedig szeretve tisztelt pártvezérünk Kossuth Ferenc elfoglalta az őt megillető helyet a nemzet és korona tanácsában.

Mindezt Kossuth Lajos köztünk élő lelke cselekedte. A mit Arany János ez épen K. L. által „legnagyobb magyar“-nak nevezett Szechenyiről oly fenséges gondolatlaltal fejezte ki, az Kossuth Lajoson még fokozottabb mértékben ment teljesedésbe:

„Nem hal meg az, ki milliókra költi
Dus élte kincsét, ámbár napja mul;
Hanem lerázván benne ami benne földi
Egy éltető esz mérvé finomul,
Mely fenmarad s nőtön-nő tisztá fénye,
Amint időben, térben távozik;
Melyhez tekint fel az utód erőnye:
Óhajt, remél, hisz és imádkozik!

Ezt cselekedésük most mi is. Óhajtjuk, hogy Kossuth Lajosnak hazánkat, nemzetünket boldogító nagy elvei minél előbb egész teljességük szerint megváltóuljanak, de sőt est ma már nem csak óhajtjuk, de bizton reméljük; rendületlenül hiszük és imádkozunk az egék urához, hogy hitünket, reménységünket jutalmazza mielőbb a megváltóulást üdvözítő áldásával.

De bár minden áldás onnan felülről jő az egekől a nehéz időkben nem elég csak hinnünk és imádkoznunk, hanem mindenekfelett szükséges cselekednünk. A diadal, a melyet kivivtunk sem nem teljes, sem nem végleges. Tudjuk, hogy hiába küldött a nemzet bizalma függetlenségi többséget az országgyűlésbe, többségi jogainkat a viszonyok nyűgöző bilincsei miatt nincs módunkban minden tekintetben érvényesíteni, sőt nem egy kormányzási tényben csak a bamarosan bekövetkezendő szebb jövő reményében, kénytelen-kelletlen nyugodhatunk meg.

Ha valaha, most van szükségünk szilárdaságra, rendületlen honszeretetre, önzetlenségre és áldozatkészségre. Szívünkben a békességet szomjuhozunk ugyan, de azért jobbunkat kardunk markolatán kell tartanunk, mert a külső ellenségeknek légiói török hazánk ellen s nem tudhatjuk, mely pillanatban kell rájuk bujtanunk. Vezéreinknek is csak az adhat és ad erőt, ha mögöttük erős, fegyelmezett, megingathatatlan nemzeti közvélemény áll és hallatja velük buzditó szavát.

Kossuth Lajos lelke, te hozzád kiáltunk. Örökké való életre keljednek százötödik évfordulóján, születésed napján, honfiai reménytől duzzadó s honfiai aggodalomtól szorongó szívvel hivunk téged nemzetünknek atyját, szabadságunk, függetlenségünk vértá-uját! Állj mellettünk — nehéz napokban! Buzdíts ha esüggedünk, erősíts ha lanakadunk, oktass, ha honfiai keserűségtől elragadtatva, heveskedő mohósággal követelődzünk s többet kívánunk a mátlól, mint amennyit megadni képes.

Mi pedig szerettel és tisztelt Polgársáim, tegyünk ez ünneplőes pillanatban erős fogadást, hogy akár élünk, akár meg kell érte halnunk, hazánk függetlenségét, nemzetünk boldogságát semmi látszólagos muló előnyért sem magunk fel nem áldozzuk, sem másoktól feláldoztatni nem engedjük.

E fogadástól erejében bizva írtém ezt a kelyhet Kossuth Lajos köztünk jelen levő szellemére és az ő fenséges elveinek mielőbbi teljes diadalra.

Utána b. Nagy János, a függetlenségi kör érdemekben megőszült elnöke méltatta az ünnep jelentőségét és tartott nagyhatású beszédet. Majd Márton Imre a debreceni függetlenségi párt elnöke mondott magvas és hazafias szelleműl átható beszédet. Az a sajnós körülmény — ugymond Márton Imre — hogy a debreceni függetlenségi pártot befektették, akik egyes tagokat elcsábítottak a párttól, hogy úgy bánjanak avval, mint a Csáki szalmájával, készítették engem szállásra. Azt híresztelték ezek az udvarlók, hogy mi labancok lettünk. Pedig a mi pártunk ma ép oly rendületlenül kitart a nagy Kossuth elvei mellett, mint mindig kitart.

A haladó- és szabadelvűpárt egy célt szolgált, meg akarta menteni a magyar hazát — Ausztria számára. A haladópárt célja elérésében nem volt válogatós az eszközökben, míg a szabadelvűpárt mézes madzaggal akart bennünket Bécs felé csalogatni. Kijelentem itt, hogy én nem akarok osztrák lenni sem ezen sem a más világon; de azt hiszem Önök sem. (Elélek helyeslés.) Az új párt alig hogy megszületett végelgyengülésben kimult. Behízonysodott tehát, hogy a 67-es alapnak nincs Magyarországon létjogosultsága. Volt a spányol inkvizíció idején egy „kínzóeszmé”, a amellyel a vállalatokat szokták eszközölni. Ezt e eszmát 1867 ban újra feltalálták, csak hogy fele más lett. Ketteu dolgoztak a esz-

mán, az egyik Bécsben a másik Pesten. Hisz tudjuk, hogy a 67-es törvényeket kettőse szövegben cikkelyezték be. Ha az osztrák eszmát húzta fel a magyar, szoritotta a lábát; ha a magyar eszmát húzta fel az osztrák, nem jól érezte magát benne. Most azt a eszmát próbálják fejelni, de sehogysem megy. Ha magyar lábra szabják, nem kell az osztráknak, ha nekik kell, nem kell nekünk. Szóval nem kell nekünk semmiféle közösügy a sógórral. Nem kell a közös külügy, amelyből a magyaré csak a pofón. Nem kell a közös hadsereg, a mely a magyarra nézve csak veszedelem. Nem kell a vámközösség, ami a magyarra nézve szerencsétlenség. Mert amikor nekünk van valamire szükségünk, akkor az osztrák felemeli annak az árát, ha a jó termés után eladó buzánk van, akkor leszorítja az árát. Közös ügy, közös ló, közös a háta. Azt hiszem ebben a kérdésben velem tart a párt minden tagja. (Lelkes éjenzés.) Hátra vannak még a nemzeti magyar érzelmű szociálisták. Nekik nem kellene külön pártot képezniök. Mert hiszen minden ő, amit jogosan követelnek, benne van a függetlenségi párt programjában. Nekünk tehát nincs ottunk pártot cserélni. Nekik kell belépni a mi pártunkba, mivel a parlamentben a mi képviselőink abszolút többségben vannak és követeléseiket a törvényhozásban csakis mi általunk képesek megvalósítani.

A rágalmakkal szemben tehát összefoglalva kijelenthetem, hogy mi akarjuk a haza, a nemzet szentesített törvényei által biztosított politikai és gazdasági függetlenségét; akarjuk a magyar nép minden rétegének boldogulását és szabadságát. Mindezek védelmére pedig az önálló magyar hadsereget. Ezek alapján tehát konstatahatom, hogy mi rendíthetetlenek maradtunk Kossuth elveivel. A jelenlegi parlamenti kormányt támogató többségre nézve is ugyanez áll. A kormány szükségé van arra, hogy háta mögött egy erős párt álljon, hogy az átmeneti időszak után valóra válthassa a törekvésüket.

Tömörüljünk tehát és szervekedjünk erősen és Önök Uraim legyenek segítségemre, hogy a tavasszal megkezdett újra szervezés munkája befejezést nyerhessen. Poharat Kiss Albert lelkészre, a függetlenségi párt törhetetlen előharcosára és a párt minden egyes tagjára üríti.

Ezután Szabó Kálmán orsz. gyűl. képviselő emelkedett szólásra, aki hosszú beszédben fejtegette a tömörülés szükségességét a gazdasági különválás előkészítése szempontjából.

Beszélték még dr. Varga Lajos a „Debrecen” főszerkesztője, a ki megemlékezett az első kerület kuruc képviselőjéről, dr. Thaly Kálmánról, ki már 25 éve képviseli ezt a kerületet és indítványozta, hogy legközelebb ülje meg a párt Thaly Kálmán képviselőjének 25 éves jubileumát és egyben felolvasta a nagy történettudós következő üdvözlő táviratát:

Kossuth Lajos eszméinek kegyetes emlékünnepen együtt vagyok tisztelt polgártársaimmal lélekben és melegen üdvözölöm öket, mint hű öreg képviselőjüket.

Thaly Kálmán.

A társaság, melyben résztvettek; b. Nagy János a függetlenségi kör elnöke, Kovács József polgármester, Márton Imre a függetlenségi párt elnöke, Szabó Kálmán orsz. képviselő, Harangi Sándor a függetlenségi párt alelnöke, Bészter Károly árvászéki elnök, Oláh Károly tanácsnok, dr. Nagy Zsigmond, Jenői Miklós, dr. Varga Lajos, dr. Burger Péter, ifj. Kertész János, Hercegh János, dr. Baesó Dezső és dr. Révi Nándor városi bizottsági tagok, továbbá a Debrecenben élő öreg 48-as honvédek és még nagyon sokan — éjfélig volt együtt. A Kossuth dalokr hazafias dalokat adott elő. ugyszintén Kiss Béla zenekara.

Uzletemet az összes árukat melyen leszállított áron
Egyház-ter 3. szám alá helyeztem át, s
árusítom ki. **Borsos Kata.**

Ez alkalommal Kossuth Ferencnek a következő távirat ment:

A függetlenségi és 48-as elvek szilárd alapzatán állva a mai magasztos emlékünnepen üdvözöljük Nagyméltóságodat, s kívánjuk, hogy hazafias, nehéz munkájához adjon a Mindenható egészséget, erőt, kitartást és teljes sikert.

A debreczeni függetlenségi és 48-as párt.

Megnyilatkozásában magasztos volt ez az ünnep és látható a világ, hogy a magyar meg tudja becsülni azoknak emlékét, kik a nép boldogulásáért és hazájuk függetlenségéért éltek.

Az aradi gyásznap ünnepe.

Október hatodikát készül ünnepelni a magyar nemzet. A siralom, a porbaalás napját, melyen az osztrák önkény őrületes gögijének szabad folyást engedett s egy nemzet szívét tépte ki izen-kint annak testéből. Tizenhárom felé marcangolta, a tizenhárom aradi vértanu bitófája alá ásta. De ez a sziv nem porladt el a föld alatt. Mozog s felemeli az égig azt a 13 bitófát, hogy az egész nemzet lássa, örök emlékeztető gyanánt szemlélje pribékjeinek galádságát. Gyász költözik a vigasság közé s feketével vonja be a csillogást. Ahol csak magyar él e hazán, ott e napon megemlékeznek a gáztétről, — mely legjobbainkat mint áldozati bárányokat adta a hóhér kezére. Debrecen város polgármestere már intézkedett, hogy a szomorú évforduló alkalmából tartandó istentiszteletre a meghívók szétmenjenek s az egész város közönsége ott legyen könnyeivel, sajnó fájdalomával.

— **Szüret.** Napok választanak el már csak bennünket attól, hogy forma szerint is megkezdődjék a szüret. Az érett szőlő nedvének kisajtolását igen sokan várják örömmel. A szőlőműveseknek ekkor válik el egész évi munkásságuk eredménye, gyümölcse. Az egyéb érdeklődők pedig a kisajtott szőlőnedvet várják, melynek élvezete mellett oly sok mulatságos és boldog órát lehet eltölteni, persze nem mindig következmények nélkül. Az utóbbi napok eszései bizonyára nem voltak kedvező hatással a szőlőszemekre, melyek az eső miatt megrepedtek. A szőlőtulajdonosok tehát iparkodni fognak már a legelső alkalmat felhasználni arra, hogy a tőről lefejtvé hazavigyék szőlőjüket és édes mustot préseljenek ki belőle a várakozó fogyasztók részére.

— **A jog- és pénzügyi bizottság ülése.** A jog- és pénzügyi bizottság tegnap délután 3 órakor folytatta a megkezdett tárgyalásokat. Az 1907. évi költségelőirányzatot tárgyalták. A vita során felmerült a városi nyomda ügye is. Juhász Ignác és dr. Tádós János elítélő hangon nyilatkoztak a városi nyomda tulajdonosi üzleti versengéséről. Szerintük a város helytelenül jár el akkor, midőn az adófizető nyomdatulajdonosok kárára a nyomtatványok forgalmát forszirozza. A nyomda érdekeinek megóvása mellett Márton Imre szólalt fel. Tételként vizsgálta a költségvetést. Közben előhívták Keresztessy István nyomdai helyettes üzletvezetőt is. A tőle kapott felvilágosítások után a bizottság a nyomda költségvetését elfogadásra ajánlja, de a kiadási tételekből 8000 koronát töröl. A további tárgyalások folyamán szóba került az ugynevezett fakompetencia ügye is. A városi polgárok nevezetesen bizonyos mennyiségű failletményt kapnak. De erre a polgárság ráfizet. Mert kiknek például 1-ől fakompetenciája van az 6 korona kedvezményt élvez, de emellett a költségvetési hiány fedezése címén legalább 16 koro-

nát ráfizet. A bizottság méltányosnak tartja a failletmény eltörlését, de mivel annak tárgyalására nem illetékes határozatot nem hozott.

— **A bősörményi Bocskai szobor ügye.** A bősörményi Bocskai szobor bizottság okulva a karcagi eseten, sürgős átiratot intézett Holló Barnabás szobrászhoz, hogy 3 nap alatt adjon választ arra nézve, hogy a szobor ércebeöntése sikerült-e, s nem lehet-e tartani attól, hogy valami előre nem látható akadály miatt a leleplezést el kell halasztani. A várva-várt válasz a határidő letelte után sem érkezett meg, ami nem kevés aggodalomra adhat okot a bősörményieknek. Most, mikor az egész ország érdeklődése a bősörményi szobor leleplezés felé fordul, könnyen megtörténhetik, hogy a leleplezés nem lesz megtartható. Pedig a kormány is átiratban tudatta részvételt a várossal. Weszprémy Zoltán főispán és Kovács Gyula alispán t. nap Budapestre utaztak, hogy a szobrot az ércebeöntés megtekintéséig Lapunk zártakör kapjuk az értesítést, hogy a szobor kitűnően sikerült és a leleplezési ünnepségnek mi sem áll utjában.

— **A mai adótárgyalások.** Az adó-kivető bizottság ma a következő polgárok adóját állapította meg: Osváth Ferenc kereskedő 30 korona 18 fillár, Gottlieb Józsefné likereskedő 40 korona, Ziehermann Mózes baromfikereskedő 62 korona, Deutsch Teréz libakereskedő 75 korona, Berger Márton libakereskedő 207 korona, Weisz Salamon borkereskedő 72 korona, Friedmann Abraham borkereskedő 61 korona 20 fillár, Kepes Mór borkereskedő 75 korona, Nádasdi János kenos kereskedő 70 korona, Friedmann Ignác 80 korona, Kesztenbaum János kárpitos 115 korona, Balla Kajos asztalos 100 korona, Varga József 250 korona, Lux Albertné divatárus 65 korona, Vizvári Ignácné kereskedő 80 korona, Rózsa Lipótné kereskedő 392 korona 42 fillár, Molnár Ferenc kereskedő 185 korona, Tolnai Dániel kereskedő 185 korona, Ziehermann Mózes kereskedő 65 korona, Székely Jenő és tsa kereskedő 100 korona, Kostya János ékszerész 56 korona, Spitz Karolina tűzfakereskedő 25 korona, Better Ignác fakereskedő 100 korona, Balogh Dávid fakereskedő 380 korona, Kocsi testvérek szabó 300 korona, Fenyő Sándor szabó 260 korona, Fein Karolina kereskedő 91 kor. 50 fillár, Mandel Lipótcipőkereskedő 256 korona, Mandel Lipót és tsa cipőkereskedő 319 korona 78 fillár, Sarkadi Gyula tűzfakereskedő 50 korona, Első magyar általános biztosító társaság 1760 korona, Goldstein Mór bankiroda 509 korona, Tóth Gyula vaskereskedő 500 korona.

— **Színházi tűzbiztosítása.** A városi tanács hétfői ülésén fog dönteni a színház tűzbiztosítására beérkezett ajánlatok felett. Mint értesülünk a tanács tagjai azon véleményen vannak, hogy a biztosító társaságok követelése t. i. hogy két ajtó befalazzassék nem teljesíthető, mert az káros volna a közönségre. A színházi tűzvizsgáló bizottság holnap fél 4 órakor tart ülést amelyen a biztosítás dolga kerül szóba.

— **Hírlapírók afférja.** A „Nagyvárad” című ujság szombati számában egy hír jelent meg. Azt adta tudtul a közlemény, hogy „Előre” címen új napilap jelenik meg Nagyváradon, Kristóffy támogatásával, haladó párti program alapján. Megelőzőleg pedig az utcai plakátok föltűnő betűkkel adtak hírről, hogy az „Előre” radikális krajeáros ujság Kun Béla felelős szerkesztésében jelenik meg s a lap programjából kitűnt, hogy a haladóparthoz nincs köze. Kun Béla hírlapíró másnap a közlemény helyreigazítását

kérte Sas Ede felelős szerkesztőtől, aki azonban ez elől kitért. Kun Béla tegnap délután a városháza folyosóján kérdőre vont Sas Edét, majd mikor ez utóbbi Kun fölé lépését sértőleg bírálta, kétszer areul ütötte. Az ügyet Sas Ede lovagias utra terelte s Halász Lajos dr. és Liptai Károly utján provokálta Kun Bélát, aki Szirmay Ödön és Károlyi Gyula személyében még ma megbizottakat nevezett meg. Bár az ügy jelenleg lovagias eljárás alatt van, s így ebben nincs joga a négy segéden kívül senkinek beleszólása. Mégis elítéljük Kun Bélát azért, mert Sas Edével szemben, aki testi hibában szenved nem lett volna szabad magát tettlelességre ragadtatni.

— **Átiratok a kamarához.** A beszer-cobányai kamara pártolás végett a kormányhoz felterjesztendő feliratot küldött az összes kereskedelmi és iparkamaráknak, hogy a hadsereg és haditengerészet takarékos szükségletét magyar iparosoktól szerezzék be. Semmi kétség aziránt, hogy a kamara az átiratot pártolai fogja. A kolozsvári társakamara aziránt kereste meg a debreceni iparkamarát, hogy az adókievő és adófelszámolási bizottságokban ezentúl a kamarák hivatalból képviselve legyenek. Az igazságos adókievőnek ez a képviseltetés valóban tengelye volna. A kamarának a kereskedőkkel és iparosokkal való folytonos érintkezése és e rév n az adózási viszonyok alapos ismerete kizárja ugy az igazságtalan, mint a túlméltányos adókievetést. A két átiratot az e hónap végén tartandó ülésén tárgyalja a kamara.

— **Egy részeges férj garázdálkodása.** Egy részeges, garázda ember, aki már sok galibát okozott a családjának, tegnap este részegségében megakartá ölni a családját. Nem rajta mult, hogy gonosz szándékát nem vihette végbe. Ha a bicska élesebb és véletlenül jobban fog, halálos sérüléseket ejt áldozatain. Igy is három családtagját szurkálta meg, akik közül kettőnek a sérülése elég súlyos. Kovács Gábor napszámot a környék lakói mind garázda embernek ismerik, aki folyton részegeskedik és ha berugott, civódásaival megfélemlíti a családját és a legnagyobb kellemtlenségeket okozza. A felesége már jól ismerte ezt a természetét és az este — körülbelül 9 óra tájban — amikor az ur részegen jött ismét haza és az ajtón kopogtatott, nem merte beengedni. A brutális férj egy ideig káromkodva zörgatte az ajtót, míg a szegény asszony benn szorongva hallgatózott. Aztán, mikor látta, hogy az asszony nem nyit neki ajtót, keresztülugrott a kerítésen és így bejutva, rátámadt a feleségére és jól elverte. Az asszony félt ezek után egyedül maradni a részeg emberrel és átszökött közel lakó szüleéhez. Mikor a részeg férj ezt észre vette, utána ment. Az utcán kiabálva futott végig és aztán bicskát rántott és úgy tört be apósa házába. Az ajtónál állt Keller Márton, az apósa, aki leányát védeni akarva, elébe állt. A dühöngő félrelökte a 70 éves öreg embert és a nyakán megszurta. Aztán berohant a szobába és anyósát: Keller Mártonnét, aki sikoltva menekült előle, háromszor hátszurta, végül sógora, Titinger Ferenc került elébe, ezt meg a jobb kezén szurta meg. Ekkor már a sikoltásra, lármára előfutottak a szomszédok és a dühöngőt megfékeztek. A rendőrség a jelentésre megérkezett és lefartóztatta a féltelenkedőt. A két öregnek Keller Mártonnak és feleségének sebei súlyosak, míg Titinger sérülése jelentéktelen.

— **Színház.** Mivel a bérletek kiváltásának határideje holnapután lejár, a színházi iroda ezúton is kéri a még ki nem váltott bérlet jegyek tulajdonosait, hogy azok kiváltása iránt 23-ikáig intézkedjenek, mert a 23-ikáig át nem vett jegyek az újabb jelentkezőknek adának ki.

A becsületügyi eljárás reformja. Bécsből írják katonai körökből: A katonai becsületügyi eljárás reformjára vonatkozó szabályzat legközelebb megjelenik. A közös hadügyminisztériumban készült javaslatot a két állam honvédelmi miniszterének állásfoglalás végett már ez év tavaszán eljuttatták a mind a kettőn már közölték a véleményüket a közös hadügyminiszterrel. Hogy ez az új szabályzat a mostani állapottal szemben milyen változásokat jelent, erről most pontos képet még nem adhatni, de bizony számíthatni arra, hogy azt szigorúan humánus és liberális szellem vezeti a azt a célt, hogy a tisztikar és egyes tisztek becsületét megőrizze, szemellett tartva, számol az új idők követeléseivel és szükségleteivel. A régi szabályzatot melyreható és győztes változások nem várható, mert épenséggel nem olyan hiányos, kemény és tarthatatlan, mint ezt a sajtó és a parlament állítja, aminek oka rendszeresen az, hogy ezekhez az éles és alaptalan kritikákhoz az információkat becsületügyi eljárás során elbocsátott tisztek szokták nyújtani. Pórári körökben sok hívója van annak az egészen téves felfogásnak, hogy a becsületügyi tanácsoknak az a főcéljuk, hogy a tiszteket párbajra kötelezzék. Hogy mennyire tarthatatlan ez a felfogás, kiteszik abból is, hogy a szabályzat a párbajt egyetlen szóval sem említi. A szabályzat szövege szerint a becsületügyi eljárásnak azok a események és mulasztások a tárgyai, melyek ugyan a bírói eljárásba nem ütköznek, de melyek a tisztikar igazi becsületességét és viszonyait olyan módon érintik, érdemes, vajjon a vádolt a kor becsületének sérelme nélkül megmaradhat-e rangjában vagy állásában.

Szabó munkások sztrájkja. Az utóbbi időben úgy az élelmi cikkek mint az ipartermékek ára jelentékenyen emelkedik. Egyik másik élelmi cikk ára a kétszeresére is felszökött. Ezzel az óriási drágasággal természetesen nem áll arányban a kis egzisztenciák jövedelme. Ezek, hogy helyzetükön javítsanak béremelést kérnek munkaadóiktól. Ha kérésük nem teljesül legtöbb esetben egyedüli fegyverükhöz a sztrájkhoz folyamodnak. A szabómunkások bérköveteléséről veszünk hírt ma. A munkások vasárnap délután szervezkedő gyűlést tartottak az „Othon“ kávéházban. Elhatározták, hogy 25% bérfelemelést kérnek és követelik az „Othon üdö“ darabszám rendszer eltörlését. A szabó mestereket tegnap délután 3 órára hívták egybe az ipartestület helyiségébe. — Mindössze 4-en jelentek meg, ezek is kijelentették, hogy a bérfelemelést megadni nem hajlandók. A szabómunkások valószínűleg kimondják a sztrájkot.

Megfojtogatott asszony. Pár nappal ezelőtt Sővágó Gáborné bösörményi lakos részeg állapotban bemászott sógorának Garai utca 16. sz. lakásába s annak feleségét fojtogatni kezdte. Emiatt aztán a rendőrség a város területéről végleg kitiltotta. Sővágóné azonban mit sem hederített a rendőrség ítéletére s tegnap újból a város területén csavargott. Emiatt aztán ma Mile Pál fogalmazó 25 napi elzárásra ítélte, melynek kitöltése után illetőségi helyére toloncolják.

Ismét hamis ötkoronás. A csendőrség az utóbbi időben gyakrabban akadott hamis ötkoronásra, azonban a hamis pénzt mindig egyenként találták meg és a vizsgálat sem vezetett semmi olyan eredményre, vagy legalább gyanúra, mintha az illetők pénzhamisítással foglalkoznának. Igen valószínű tehát, hogy az a néhány árván bolygó hamis pénz tán már egy régebben elesített hamis pénzgártó banda műhelyéből került ki, azonban mivel még akkor sikerült a forgalomba becsempészni, eddig fölfödöztenül járhatta utját.

Késelő pikolók Ma reggel 8 órákor az Angol királynő szállodában két pikoló Mikolai Tivadar és Papp György valamint összeszólalkoztak. A szóváltásból veszekedés keletkezett, miközben Mikolai Pappot késsel kétszer megszurta, s rajta 20 napon ül gyógyuló sérülést okozott. A rendőrség a vizsgálatot megindította.

Furfang. Tegnap este a kis állomáson leszáll a vonatról három huncutkás polgártárs. Hármójuk közül, csak az egyiknek volt jegye.

Leszállnak az állomáson s a kimenetnél elkezd szaladni az egyik, akinek jegye volt. A vasutas persze utána, mire a másik kettő szöpen elsomfordál.

A zaidő végre kifárad és megáll a Széchenyitca sarkánál. A vasutas utóleri és kéri a jegyet:

— Hol a jegy?

— Itt von — s azzal oda adja.

— Hát akkor minek szaladt el?

— Oszt az arvas rendelte kurának!

— De hiszen látta, hogy utána fatot?

— Né, oszt hittem, mogának is az arvas rendelte!

Nászajándékok, gyermekjátékok börtárcák majolika áruk csoda olcsó árban kaphatók a Budapesti Koronás Áruházban Debrecen Piac-utca 7. 463-x-3.

Felhívjuk olvasóink figyelmét Horvonyi Károly jóhírnévként örvendő debreceni dék mai számunkban megjelent hirdetésére.

Nyakkendőben pazar választék a Nyakkendő királynál.

Ötven koronát kap az, a ki nem tudja, hogy most Mentze Henrik újdonság k áruháza Debrecenben Kossuth-utca 4. szám alatt van. 361.

TAVIRATOK.

A kiegyezési tárgyalások.

Bécs, szeptember 20. Az Ausztriával való gazdasági kiegyezés tárgyalására kiküldött bizottságok tegnap délután négy órákor újabb tanácskozásra gyűltek össze az osztrák miniszterelnökség palotájában. A tanácskozáson mindkét bizottságnak összes tagjai résztvettek. Az ülés este hét óráig tartott. A legközelebbi ülés ugyancsak az osztrák miniszterelnökségen ma délelőtt tíz órákor volt. Az eddigi tárgyalásokról a M. Távirati Irodának ezt jelentik: A benyomás, amelyet a beható diskusziókból meríteni lehet, az, hogy bár az ellentétek még mindig elég nagyok, az objektivitásnál fogva, mely az érveléseknél nyilvánul, mégis lehet remény arra, hogy a tárgyalások nem lesznek eredménytelenek.

Bécsi hangok a kiegyezésről.

Bécs, szeptember 20. A kiegyezés dolga meglehetősen izgalmat okoz az osztrák politikuskok között. A képviselőház mai ülése alatt a foyosón és a klubokban a kiegyezésről talán többet beszéltek, mint a választási reformról. A kiegyezési bizottságok filezéséről persze nem tudak érdemlegeset a képviselők, mert a bizottsági tagok hallgatagságával versenyez a minisztereké, de a mi a miniszterek elejtett megjegyzéseiből és általános jellegű nyilatkozataiból kitűnt, elegendő volt arra, hogy a képviselők között igen pesszimisztikus nézetet alakítsanak ki a tárgyalásról. Azt mondják, hogy az osztrák kormány véleménye szerint megegyezésre alig van remény legalább is ebben az évben bajosan. Részletek nem kerültek nyilvánosságra, megemlítséreméltó azonban, hogy az osztrák miniszterek figyelmeztetik a képviselőket, hogy a sajtóba jutott közlések a fölmerült kérdések anyagát nem merítik ki teljesen. — Így tehát a tárgyalás megítélése még most nem lehetséges. A magunk részéről hozzátehetjük ehhez, hogy a mi értesülésünk szerint is fölmerült néhány fontos kérdés, a melyről eddig kevés szó esett. Ilyenek például a közlekedési dolgok, nemcsak a tarifakérdések, hanem az államosítások is, továbbá a vasúti és hajósvállalatok szubvencionálásának kérdése, aztán a kisebb jelentőségűnek látszó, de elvileg igen fontos eukorsurtxe kérdése is.

Felbeszakították a kiegyezési tárgyalásokat.

Bécs, szept. 20. Ma délelőtt 10 órákor folytatták a kiegyezés tárgyalására kiküldött bizottságok a tárgyalásokat. A tanácskozásokról semmi pozitív hír nem szivárgott ki, csupán annyi, hogy megegyezés nem jött létre, mivel a magyar bizottság erősen ragaszkodik a vámszerződéshez. E miatt a tárgyalásokat félbe is szakították. E hó 23-án vasárnap Budapesten folytatják a tanácskozásokat.

Rogény-Gsarnok.

Az utolsó betyár.

Az V. 857/1873. sz. percsomó.

Irtá: **Pataky István.**

II. 7.

Az pedig ment egyenesen a nagyvendéglő felé.

Ott még voltak vendégek.

Járkált mintegy 10 óráig, mire visszatért sötét volt a vendéglő.

Megkopogtatta a Victor ablakát.

A leány csakhamar megjelent az ablaknál s kedvtelenül kérdezte, hogy ki az? Ez történt 1873. augusztus hó 22-én egy igazán szép holdvilágos este.

Az ablakon kitekinő leány felismerte első házasságánál szerspelt férjét, Németh Sylvestert.

— Bocssás b: Vikti.

— Mindjárt Silvi — felelt álmosan a leány.

Németh ekkor bement az udvarra s akkorra a lány már kinyitotta szobájának ajtaját, s ott állt az ajtóba.

— Nem mennék belébb?

— Bizony én nem bánom, ha nem is megyünk Silvi, mert én igen álmos vagyok.

— Na, de én bánom, hát csak menjünk.

Ekkor beléptek a szobába, Sylvestert az ajtó mellé támasztá fegyverét és aztán leült az ágyra a lány mellé, ahogy szerelmesekhez illik.

A lány kedvtelen volt, de nem mert visszautasítani az ömlengő szerelmezt, aki egész hévvel ölelte magához választottját.

Nem volt oly édes a lány csókja, oly forró ölelése, mint a lombikos szobában, de azért csók volt az, ölelés volt az mégis.

A holdvilág bevilágított az ablakon a két összeölelkezett alakra.

Végül elkezdte Németh a vallatást.

— Te Vikti szeretsz-e engemet?

— Hát hogye — felelt durcásan a lány.

— Ugy mint azelőtt?

— Ugy, csak eradj, mert álmos vagyok.

— Megtartottad esküdet?

— Meg hát,

— Megesküdnél rá?

— Nem én — felelt haragosan a lány és felkelt.

(Folytatjuk.)

Gyárosok, kereskedők, iparosok részére azükészes klicsék előállítását vállalja,

Hajnal Gyula

Debrecen, Piac-u. 9.

Akiknek nyomó képességéért jótállás vállaltatik. — Telefon 412.

Megnyilt! Megnyilt!

Merkler Soma

Piac-u. 43. sz. alá

áthelyezett ernyőgyára,
ahol saját készítésű
női- és férfi ernyők
a legkényesebb izlést is kielégítő
dus választékban kaphatók a legolcsóbb
449-12-8 árak mellett.

Javítások és áthuzások
olcsón és pontosan eszközölte nek,
Iskolai-idényre
gyermek-ernyők 80 krtól feljebb.

Osztr. szabad. bej.

Mindenki maga gyártja a követeket!

Cement-, fal-, kő forma
teljesen felszerelve csak **36 korona**

Egy munkás egy formával naponta
1500 követ készít. Pléhalj nem szük-
séges. Ez a forma különösen alkal-
mas swemm kövek gyártása, Brosz-
rák ingyen és bérmentve.

A. Tevonderer x L. Poillaert Dalheim a Rf. D. K.

Legújabb találmány!

Megnyilt! Megnyilt!

legolcsóbb butorüzlet.

Van szerencsém a n. é. közönséget
tudatni, hogy a volt Kesztenbaum Jónás-
féle **Széchényi utca 19. sz. a.** üzlethe-
lyiséget átvettem s azt honi **gyarmányu**
butor-árakkal
a legdusabban berendeztem.

Évek óta előnyösen ismert **kárpitos**
és díszítő műhelyemben butor ren-
delések, kárpitos- és díszítő mun-
kák, valamint javítások a legelőnyöseb-
ben eszközölte nek. 478-10-2.

B. pártfogást kér, tisztelettel

WEISZ GYULA
butorraktáros, kárpitos és díszítő
Debrecen, Széchényi utca 19
Tükör osztály! Kép osztály!

OSERS és BAUER motorgyár Budapest, Podmanicky-u. 18.

Ajánlja elsőrendűnek elismert legújabb szerkezetű szivógáz generatoros motorait.
346-16-11.

Üzemköltség irán-
ként és lóerőnként
1 1/2-2 1/2-féllér. Ant-
racit, faszén, vagy
foksz tüzelésre egy
aránt alkalmas.

Legmeszebb menő
szavatosság!
Elsődű, referenciák.
Kedvező fizetési
feltételek.

Benzin Motorok és lokomobilok szolid kivitelben.

Költségvetéssel és árjegyzékkel díjmentesen szolgálunk!

DEBRECZEN és HAJDUMEGYE

egyetlen **délután** megjelenő napilapja

DEBRECZEN

Hirdetésekre

legalkalmasabb és legmegbízhatóbb. Biztos eredmény.

Kiadó hivatal: Piac-utca 9. — Telefon szám 412.

APRÓ HIRDETESEK.

Díja 10 szögig 30 fillér, minden további szó 3 fillér vastagabb betűkkel nyomtatott szó 6 fillér.

Levélbeli tudakozódásokra pontosan válaszolunk, ha a szükséges bélyeg beküldöttük. Apró hirdetések előre fizetendők.

Csemegé szállít

ajánlok kereskedők és magán fogyasztók részére a legolcsóbb napi ár mellett. Darvas Miksa szállító kivitele Debrecen. Telefon 94.2 427-20-2.

Két utcai

szoba, irodának is alkalmas (külön lakosztály) bármikor kivethető. Fűtésért utca 14 szám alatt. 452-10-1.

Haszonbérbeadó birtok.

A szepesen 19 nyílas tanyai épületekkel ellátott földbirtok 1906. október 1-től kezdve haszonbérbeadó. Értekezhetni Dr. Márton Kálmán Piac utca 44 szám alatt. 397-x-1.

Légszuszítóvezeték

szerelésében teljesen járatos szerelők és munkások felvételnek. Csak józan és szorgalmas munkaerők jelentkezzenek. Cím a kiadói hivatalban.

Vigyázzon!

Uraktól levetett ruhákat, igen tisztességes árban vesznek. Rosenberg Béni, Bádagos u. 4. 456-10-1

Egy rőfös

kereskedőségét alkalmazást nyerhet Bonis József-nél Hajdászoboszló. 480-3-1

Kiadó!

Kiadó!

Modern uri lakás,

mely áll előszoba 2 utcai szoba alkovval nagy, világos konyha. pince, padlás stb.

november hó 1-re kiadó.

Mester utca 31 szám alatt.

Kiadó!

Kiadó!

Őszi és Téli

Kostüm szövetek

gyönyörű szép kivitelben

frt. 1.45

kaphatók 5.

Bosznay J. és Tarsa

divatruházában, 294-x-76
Debrecen, Kossuth-utca 5. szám.

Vigyázz!

kékre festett kirakat.

Löwy F.

PIAC-UTCA 24. SZ. ALATT.
Kistemplommal szemben
Fehérló szálloda mellett.

Vigyázz!

kékre festett kirakat.

Óvakodjunk

a mesterségesen szénsavval telített ásványvizek használatától és

igunk természetes

Bikszádi vizet

amely orvosi vélemények szerint többféle bajok bántalmainál ajánlva van.

Kapható mindenütt.

Arjegyzéket kívánatra bérmentve küld a

468-10-6

Bikszádi gyógyfürdő és Ásványvíz források igazgatósága.

Legfinomabb kétszersült,

szigorúan karlsbadi előírás szerint készítve,

Fahéj-kétszersült,

igen előnyös meleg borral leöntve pecsenye-compotnak,

Cacao-kétszersült,

a legfinomabb fiemei cacao-ból előállítva.

Kapható egyedül

Horgonyi Karolynál

Battyányi utca 15. sz. alatt.

Bátor vagyok mélyen tisztelt vevőim figyelmét felhívni arra, hogy az említett kétszersületek a hétfői reggeli süteményhiányt a legjobban pótolják.

469-4-3.

Debrecen legszebb áruháza.

Saját érdekében kérem,

hogy mielőtt nőruhaszövetekben, delaineekben, Batisztokban, blous- és ruhaselymekben, szóval bármilyen rőfös és rövidáru cikkekben szükségletét beszerezné, — látogassa meg teljesen újonnan berendezett üzletemet, amely az áruk csodálatos szépségével mindenkit bámulatba ejt.

Az árak olcsóbbak, — mint bárhol.

Minden vevő aki 5 forintért árut vásárol, annak egy fénykép után, művészies kivitelű életnagyságu képet készítek, — a rajta levő papirkere-tért 1 forint 50 krajcár fizetendő. 111-x-79.

Naponta érkeznek újdonságok.

Igen csinos, szép, dus raktárt tartok női és férfi fehérneműekben, vászon, chiffon, kanavászaim jobbak, mint bárhol.

PAPLANOKAT

mérték után is készítek.

Legolcsóbb bevásárlási forrás.

Utolsó elvétel: Kéni és Kéni hágnyi.